

Boeken

Het boek *Economen kunnen niet rekenen* bevat twee gerelateerde doelstellingen. Allereerst wil dit boek het nut van de economische wetenschap bevestigen en aangeven dat deze wetenschap juist belangrijk is ten tijde van de huidige Grote Recessie. De tweede doelstelling is om buitenstaanders vertrouwd te maken met de essentie van de economische wetenschap. In zijn eerste doel slaagt het boek met verve, in het tweede minder.

Ten aanzien van de eerste doelstelling probeert het boek goed te praten dat veel economen deze recessie niet hadden zien aankomen en dat ze tegelijkertijd tot op de dag van vandaag geen eenduidig antwoord hebben op hoe deze recessie aan te pakken. Wat dat betreft is de titel uitermate provocerend omdat het boek feitelijk het tegendeel van het in de titel gestelde probeert te bewijzen. Om dit ten tijde van de huidige recessie te doen is overigens niet een verwoede poging om onszelf te verdedigen maar een uiterst briljant idee. In tegenstelling tot wat wellicht veel mensen buiten onze wetenschap denken, hebben we als economen juist op dit moment alle redenen om ons eens flink op de borst te kloppen. Immers, in tegenstelling tot veel andere gedragswetenschappen gaan wij uit van gedragsaxioma's met als belangrijkste de individuele rationaliteit. Deze veronderstelling betekent onder andere dat individuen (ongewenst) kunnen reageren op financiële prikkels. Als de afgelopen jaren van financiële crisis ons iets geleerd heeft, dan is het dat die individuele rationaliteit belangrijk is geweest, met name in de financiële sector waar het behalen van een bonus belangrijker geacht werd dan het bedrijfsresultaat. De vaak gehoorde kritiek dat economen alleen achterhaalde dogma's aanhangen is daarom onjuist. Het boek behandelt ook andere redenen waarom de economische wetenschap geen blaam treft voor het ontstaan van de huidige recessie. Met name wijst de auteur erop dat de economische wetenschap eigenlijk veel te lastig is om dingen te kunnen voorspellen en dat de verschillen in theoretische inzichten vaak door de media worden opgeblazen. Tot slot stelt de auteur dat economen wel degelijk al voor het uitbreken van de crisis hebben gewezen op het feit dat een hoge groei vaak hand in hand dient te gaan met een hoge mate van risico. De tweede doelstelling is om buitenstaanders vertrouwd te maken met de essentie van de economische wetenschap. Dit is een minder sterke zet geweest. Iemand die zich al dan niet

Auteur **Ed Westerhout**

Titel **Economen kunnen niet rekenen**

Uitgever **Amsterdam University Press**

AICO VAN VUUREN

Universiteit hoofdocent aan de Vrije

Universiteit Amsterdam

dankzij het lezen van de eerste hoofdstukken van dit boek interesseert voor economie, heeft al een enorme keuze en dit boek draagt hieraan niet echt een steentje bij. Sterker nog, de meeste voorbeelden die in het boek worden aangedragen zijn helemaal niet zo recent. Wat dat betreft zien veel critici alleen maar hun gedachten bevestigd, namelijk dat academische economen zich nauwelijks aanpassen aan de realiteit. Beter had dit boek een aantal voorbeelden uit de recente economische literatuur kunnen gebruiken om te laten zien waarin de economische wetenschap succesvol is geweest en waar we moeten toegeven minder succesvol te zijn. Ik beperk me hier tot het hoofdstuk over de arbeidseconomie, waar ik zelf het meeste expertise in heb, maar ik ben ervan overtuigd dat dit ook voor de andere hoofdstukken geldt. Hier komt het boek niet verder dan de standaardopmerkingen

dat die arbeidsmarkt nooit in evenwicht kan zijn en dat er altijd een zekere mate van werkloosheid zal blijven bestaan. Het gaat hierbij voorbij aan alle successen die de afgelopen decennia bereikt zijn op zowel het theoretische als empirische vlak. Met name noem ik hier het feit dat we nu weten dat actief arbeidsmarktbeleid om langdurig werklozen aan het werk te helpen op zijn zachtst gezegd niet kosteneffectief is. Daarentegen zijn maatregelen gebaseerd op financiële prikkels, zoals sancties in werkloosheidsuitkeringen, uiterst effectief. Het was eenvoudig geweest om de kracht van onze wetenschap te laten zien door deze voorbeelden in het boek aan te halen. Hierbij had de auteur ook gebruik kunnen maken van de enorme vooruitgang die is gemaakt in de manier waarop econometristen gebruikmaken van natuurlijke experimenten. Het is dan ook vreemd dat de auteur stelt dat experimenten in de economie niet mogelijk zijn.

Concluderend: dit boek geeft een aardig idee, maar tegelijkertijd is het ook een gemiste kans. Een sceptische socioloog of natuurkundige zal niet ineens anders over ons vakgebied gaan denken na bestudering van dit boek. Wel is het verhelderend voor een ieder die al wat van economie weet, en verder zijn een aantal voorbeelden pakkend voor vooral de Nederlandse economie.